

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

LV

Runa

Luksemburgā, 2016. gada 26. oktobrī

Eiropas Revīzijas palātas (ERP) priekšsēdētāja Kausa Heinera Lēnes (*Klaus-Heiner Lehne*) runa

ERP 2015. gada pārskata prezentācija
Eiropas Parlamenta plenārsēdē

Strasbūrā, 2016. gada 26. oktobrī

Jāsaskaņo ar runāto tekstu.
Izšķirošā ir runātā runa.

ECA Press

Mark Rogerson – runaspersona   T: (+352) 4398 47063
Damijan Fišer – preses sekretārs   T: (+352) 4398 45410
12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg
E: press@eca.europa.eu   @EUAuditorsECA   eca.europa.eu

M: (+352) 691 55 30 63
M: (+352) 621 55 22 24

Godātais priekšsēdētāj Šulca kungs,

Godātie Parlamenta deputāti!

Cienījamā Komisijas priekšsēdētāja vietniece Georgijevas kundze!

Priecājos jūs šogad iepazīstināt ar Eiropas Revīzijas palātas sagatavoto pārskatu par 2015. finanšu gadu – šis man ir pirmais gads Palātas priekšsēdētāja amatā un pirmais mēnesis šo pienākumu izpildē.

Notikumi, kas risinājušies kopš 2015. gada beigām, ir satricinājuši Eiropas Savienības pamatus, un līdz ar to ir iestājies introspekcijas periods. Jautājums, kurš nodarbina visu prātus, ir šāds: “kāpēc tik daudz iedzīvotāju pagriež muguru Eiropas projektam”? Man šķiet, ka daļēji atbilde uz šo jautājumu ir tāda, ka Eiropas Savienības iestādes, kuras mēs pārstāvam, ir zināmā mērā zaudējušas iedzīvotāju uzticību. Turpmākajos mēnešos un gados ES būs svarīgs uzdevums šo uzticību atgūt. Un es uzskatu, ka Eiropas Revīzijas palātai būs svarīga loma šajā procesā.

Ir skaidrs, ka ir vajadzīga reforma. Taču jebkurai reformai ir jābalstās uz stabiliem finanšu pamatiem. Neatkarīgi no tā, vai Eiropas Savienībā ir 28 vai 27 dalībvalstis, pareiza finanšu pārvaldība joprojām būs vienlīdz svarīga. Palāta uzskata, ka īpaši svarīgi ir četri elementi.

Pirmkārt, ES uzskaitē ir jābūt labai. Cilvēki nemaz nevar sākt mums uzticēties, ja viņi neuzskata, ka mēs pienācīgi pārvaldām viņu naudu un rūpīgi atskaitāmies par to, kā to darām.

2015. gada ES pārskati sniedz patiesu un objektīvu priekšstatu. Taču naudas summas, kas jāizmaksā kārtējā gadā un turpmākajos gados, joprojām ir ļoti lielas. Turklāt Komisija nav izstrādājusi naudas plūsmas prognozi turpmākajiem septiņiem līdz desmit gadiem. Šāda prognoze palīdzētu atjaunot uzticību. Komisijas sagatavotā maksājumu prognoze vidējā termiņā ir solis pareizajā virzienā.

Otrkārt, ES ir jānodrošina, ka tās finanšu noteikumi tiek piemēroti pareizi.

Nauda, kuru iemaksā kārtējā budžetā un no tā izmaksā, tiek precīzi iegrāmatota, bet pārāk daudz kļūdu joprojām tiek pieļauts tur, kur to tērē, galvenokārt dalībvalstīs. 2015. gada maksājumos aplēstais kļūdu līmenis ir 3,8 %. Tas ir aptuveni tāds pats kā iepriekšējos gados, bet joprojām pārsniedz mūsu noteikto 2 % būtiskuma sliekšni.

Tomēr, kaut gan Komisija ir strādājusi, lai pilnveidotu riska novērtējumu un koriģējošo pasākumu ietekmi, joprojām ir iespējami uzlabojumi. Eiropas nodokļu maksātājs daudz vairāk iegūtu, ja Komisija un dalībvalstis lielāko daļu naudas jau uzreiz tērētu pienācīgi, nevis veltītu laiku, pūles un izdevumus tās atgūšanai pēc tam, kad ir atrastas kļūdas.

Ir iespējams samazināt kļūdu līmeni, uzlabojot izdevumu shēmu koncepciju. Cilvēki nevar uzticēties sistēmai, kuru viņi nesaprot.

Mans priekštecis runāja par vajadzību īstenot “pilnīgi jaunu pieeju”. Ir pārargri runāt par to, kad un vai tā īstenosies. Bet jau ir notikusi pašreizējo izdevumu plānu starposma pārskatīšana.

Mēs atzinīgi vērtējam orientāciju uz rezultātiem, uz ko atkārtoti aicināja Eiropas Komisija. Tomēr mums vēl trūkst līdzekļu atdeves dimensijas – tāpēc pievērsīšos pareizas finanšu pārvaldības trešajam elementam.

Eiropas Savienības iedzīvotāji grib un viņiem vajag redzēt, ka ES nodrošina līdzekļu atdevi. Viņiem ir jābūt, ka saņemtā vērtība ir lielāka, nekā būtu varējušas sniegt viņu iestādes vienas pašas.

Tāpēc jājautā – vai ES projekti 2015. gadā nodrošināja līdzekļu atdevi? Vai to mērķi jau no paša sākuma bija reāli? Vai iesaistīto līdzekļu apjoms bija pamatots? Vai programma vai projekts bija dārgāks vai lētāks nekā tad, ja tas būtu īstenots citā pārvaldības līmenī?

Uz šiem jautājumiem nevar sniegt vienkāršu atbildi, kamēr nav nodrošināta pareiza ziņošanas kārtība. Ir jābūt reāliem stimuliem panākt līdzekļu atdevi, nevis vienkārši izpildīt izdevumu mērķus un izvairīties no noteikumu pārkāpšanas.

Pat tad, ja visa nauda ir uzskaitīta un visi noteikumi ir ievēroti, nav garantijas, ka ES finansētie projekti nodrošinās līdzekļu atdevi.

Ja cilvēki nevar pateikt, vai sistēma darbojas viņu interesēs, mēs nevaram gaidīt, lai viņi tai uzticētos.

Viņiem ir jāredz rezultāti un jābūt skaidram priekšstatam par to sasniegšanai iztērētajiem līdzekļiem. Šai attiecībai starp vērtību un naudas līdzekļiem, kuri iztērēti tās radīšanai, ir jābūt daudz skaidrākai.

Lai iegūtu uzticību, vajadzīga arī pārredzamība un jāapliecina ticamība, un tas ir labas finanšu pārvaldības ceturtais elements.

Arvien plašāk tiek izmantoti finanšu instrumenti, ko tieši nefinansē no ES budžeta un ko nerevidē Palāta, tāpēc gan pārredzamība, gan pārskatatbildība, gan ES politikas virzienu un darbību koordinācija ir pakļautas lielākam riskam.

Saistībā ar ticamību mūsu revīzijas ziņojumi ne vien sniedz neatkarīgu atzinumu par ticamību, bet arī ietver ieteikumus par to, kā uzlabot ES finanšu pārvaldību. Komisija pieņem un īsteno lielu daļu no šiem ieteikumiem.

Tomēr, kaut arī informētības līmenis par Palātas ieteikumiem dalībvalstīm kopumā ir pienācīgs, to oficiālas īstenošanas pakāpe ievērojami atšķiras. Tā rezultātā mēs vērojam tikai mērenus pierādījumus par politikas un prakses maiņu valstu līmenī.

Vārdu sakot, ES finanšu pārvaldību ir nepieciešams uzlabot. Ja vēlamies izveidot ES finanšu sistēmu, kura var atgūt iedzīvotāju uzticību, Eiropas Savienībai ir jāveic pareizas reformas un tas ir jādara drīz.